

ZAKON

O CENAMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se način i uslovi obrazovanja cena proizvoda i usluga, praćenje kretanja cena, poslovi državnih organa u ostvarivanju makroekonomske politike u oblasti cena i druga pitanja od značaja za oblast cena.

Član 2.

Cena u smislu ovog zakona jeste novčana vrednost za jedinicu proizvoda, odnosno usluge koja je obrazovana u skladu sa uslovima tržišta, odnosno u skladu sa posebnim propisom.

Cenom se smatra i tarifa i naknada.

Član 3.

Ministarstvo nadležno za poslove trgovine (u daljem tekstu: Ministarstvo) obavlja stručne i druge poslove u oblasti cena, i to:

- 1) praćenje i analiziranje kretanja cena pojedinih proizvoda i usluga na domaćem i svetskom tržištu i njihov uticaj na stabilnost tržišta i cena, kao i životni standard stanovništva;
- 2) analiziranje dejstva mera ekonomske politike na nivo cena, odnose cena i snabdevenost tržišta;
- 3) predlaganje mera ekonomske politike za održavanje stabilnosti tržišta i cena;
- 4) predlaganje privremenih mera u slučajevima nastanka poremećaja u proizvodnji, pružanju usluga i prometu određenih proizvoda, odnosno usluga;
- 5) učestvovanje u postupku utvrđivanja kriterijuma, odnosno elemenata za obrazovanje cena i nivoa cena proizvoda i usluga čiji je način obrazovanja cena utvrđen posebnim propisom.

II. OBRAZOVANJE CENA

Član 4.

Privredna društva, preduzeća, druga pravna lica i preduzetnici (u daljem tekstu: privredni subjekti) obrazuju cene proizvoda i usluga slobodno prema uslovima tržišta, osim za proizvode i usluge za koje je posebnim propisom utvrđen drugačiji način obrazovanja cena.

Privredni subjekti kod obrazovanja cena proizvoda i usluga na način iz stava 1. ovog člana ne mogu se dogovarati o cenama, vršiti podelu tržišta i narušavati konkurenciju.

Privredni subjekt ne može pod istim uslovima a različitim cenama prodavati istu vrstu proizvoda, odnosno pružati istu vrstu usluge, osim ako posebnim propisom nije drugačije određeno.

Član 5.

Vlada Republike Srbije (u daljem tekstu: Vlada) u uslovima slobodnog obrazovanja cena merama ekonomske politike obezbeđuje stabilnost tržišta i cena i sprečava narušavanje konkurencije.

Član 6.

Ministar nadležan za poslove trgovine može da odredi za koje proizvode i usluge bitne za životni standard stanovništva privredni subjekti dostavljaju obaveštenja o cenama radi praćenja, podatke koje to obaveštenje sadrži, kao i rokove i način dostavljanja tih podataka.

Podaci o cenama pojedinih proizvoda i usluga iz stava 1. ovog člana koji se dostavljaju Ministarstvu predstavljaju poslovnu tajnu.

Član 7.

Ako je posebnim propisom određeno da Vlada daje saglasnost na cene određenih proizvoda i usluga, predlog Vladi za davanje saglasnosti podnosi ministarstvo nadležno za odgovarajuću oblast, uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva.

Ministarstvo je dužno da pre dostavljanja mišljenja iz stava 1. ovog člana pribavi mišljenje organizacije potrošača.

Član 8.

Ako je posebnim propisom određeno da je Vlada ovlašćena da utvrđuje kriterijume za obrazovanje, odnosno formiranje cena i za određivanje cena određenih proizvoda, Vlada o tim pitanjima odlučuje na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za odgovarajuću oblast.

Član 9.

Radi obezbeđivanja uslova za uredno snabdevanje tržišta pojedinim poljoprivredno-prehrambenim proizvodima, Vlada može da utvrdi cene tih proizvoda na osnovu troškova za njihovu proizvodnju i cena na domaćem i svetskom tržištu.

Cene iz stava 1. ovog člana Vlada utvrđuje na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za odgovarajuću oblast.

Član 10.

Ako na tržištu nastanu poremećaji u proizvodnji, pružanju usluga i prometu određenih proizvoda, odnosno usluga, koji bitno utiču na cene proizvoda i usluga i ako se poremećaji ne mogu otkloniti merama tekuće ekonomske politike, Vlada može propisati privremenu meru radi sprečavanja i otklanjanja poremećaja.

Vlada može propisati privremenu meru koja ima za posledicu najmanje ograničavanje konkurencije.

Pod poremećajem u proizvodnji, pružanju usluga i prometu određenih proizvoda i usluga se podrazumeva: elementarna nepogoda, monopolsko obrazovanje cena, zloupotreba dominantnog položaja, poremećaj na svetskom tržištu i druge vanredne okolnosti.

Član 11.

U slučaju nastupanja poremećaja iz člana 10. ovog zakona na teritoriji jedinice lokalne samouprave, privremenu meru za otklanjanje poremećaja donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

Član 12.

Privremena mera iz čl. 10. i 11. ovog zakona može da traje dok se ne otklone poremećaji za njeno propisivanje, ali ne duže od šest meseci.

Rok iz stava 1. ovog člana može se izuzetno produžiti ako poremećaj zbog koga je privremena mera propisana nije otklonjen u roku iz stava 1. ovog člana i ako taj poremećaj može da izazove teže posledice po život i zdravlje i socijalnu sigurnost stanovništva i nesmetan rad privrednih subjekata, ustanova i drugih pravnih lica.

III. UPRAVNI NADZOR

Član 13.

Ministarstvo vrši nadzor nad primenom ovog zakona, propisa donetih za njegovo sprovođenje i drugih propisa kojima se regulišu cene.

Član 14.

Inspeksijski nadzor vrši Ministarstvo preko tržišne inspekcije (u daljem tekstu: inspektor).

Član 15.

Ako inspektor u vršenju nadzora utvrdi da privredni subjekt pod istim uslovima a različitim cenama prodaje istu vrstu proizvoda ili pruža istu vrstu usluge, rešenjem će naložiti privrednom subjektu da otkloni utvrđenu nepravilnost.

Član 16.

Ako inspektor u vršenju nadzora utvrdi da privredni subjekt ne dostavlja Ministarstvu obaveštenje o cenama, rešenjem će naložiti privrednom subjektu da to obaveštenje dostavi i odrediti rok za to dostavljanje.

Član 17.

Ako inspektor u vršenju nadzora utvrdi da na cenu proizvoda ili usluge privrednog subjekta nije data saglasnost nadležnog organa u skladu sa posebnim propisom, rešenjem će naložiti da se cena vrati na prethodni nivo.

Ako inspektor u vršenju nadzora utvrdi da privredni subjekt proizvode i usluge prodaje po cenama koje su iznad nivoa cena koje su određene odlukom nadležnog organa u skladu sa posebnim propisom, rešenjem će naložiti da se cena vrati na prethodni nivo.

Član 18.

Na rešenje inspektora iz čl. 15, 16. i 17. ovog zakona može se izjaviti žalba ministru nadležnom za poslove trgovine u roku od osam dana od dana prijema rešenja.

Žalba iz stava 1. ovog člana ne odlaže izvršenje rešenja.

IV. KAZNENE ODREDBE

Član 19.

Novčanom kaznom od 100.000 do 200.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako pod istim uslovima a različitim cenama prodaje istu vrstu proizvoda ili pruža istu vrstu usluge (član 4. stav 3).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 8.000 do 10.000 dinara odgovorno lice u pravnom licu.

Uz kaznu iz stava 1. ovog člana oduzeće se imovinska korist ostvarena izvršenjem prekršaja.

Član 20.

Novčanom kaznom od 80.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik ako pod istim uslovima a različitim cenama prodaje istu vrstu proizvoda ili pruža istu vrstu usluge (član 4. stav 3).

Uz kaznu iz stava 1. ovog člana oduzeće se imovinska korist ostvarena izvršenjem prekršaja.

Član 21.

Novčanom kaznom od 50.000 do 80.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako ne dostavi obaveštenje o cenama (član 6. stav 1).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 8.000 do 10.000 dinara odgovorno lice u pravnom licu.

Član 22.

Novčanom kaznom od 30.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik ako ne dostavi obaveštenje o cenama (član 6. stav 1).

Član 23.

Novčanom kaznom od 100.000 do 200.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako je obrazovalo cenu proizvoda ili usluge na koju nije data saglasnost nadležnog organa ili ako proizvode i usluge prodaje po cenama koje su iznad nivoa cena koje su određene odlukom nadležnog organa (čl. 7 - 11).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 8.000 do 10.000 dinara odgovorno lice u pravnom licu.

Uz kaznu iz stava 1. ovog člana oduzeće se imovinska korist ostvarena izvršenjem prekršaja.

Član 24.

Novčanom kaznom od 80.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik ako je obrazovao cenu proizvoda ili usluge na koju nije data saglasnost nadležnog organa ili ako proizvode i usluge prodaje po cenama koje su iznad nivoa cena koje su određene odlukom nadležnog organa (čl. 7 - 11).

Uz kaznu iz stava 1. ovog člana oduzeće se imovinska korist ostvarena izvršenjem prekršaja.

Član 25.

Novčanom kaznom od 50.000 do 80.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako ne postupi po rešenju inspektora (čl. 15 - 17).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana novčanom kaznom od 8.000 do 10.000 dinara kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara kazniće se preduzetnik.

V. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 26.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe:

1) Zakon o sistemu društvene kontrole cena ("Službeni list SFRJ", broj 84/89 i "Službeni list SRJ", br. 32/93, 24/94 i 28/96),

2) Zakon o društvenoj kontroli cena ("Službeni glasnik SRS", br. 28/87 - prečišćeni tekst, 6/89, 25/89, 55/90 i "Službeni glasnik RS", br. 6/90, 53/93, 67/93 i 48/94).

Član 27.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".